

# Aftenposten • 2

SPORT • REPORTASJE

22.01.020

---

**LØRDAGSSIDER**

---

10 Jan 1976

# Dynamiker i skuddlinjen

AFTENPOSTEN 10 JAN 1976



*Onar Onarheim har skjøvet unna alle vanskeligheter og ordnet opp i Akergruppen. Her åpner han porten: Sett i gang karer. Full fart i 1976!*



**Hva gjør man når 12.000 arbeidsplasser er i fare? Når 17 millioner arbeidstimer faller ut av ordrebøkene. Når etablerte kundeforhold bryter sammen og forårsaker offentlig oppvask. Da kaller man på den sterke mann. Akergruppen hadde ham. Onar Onarheim brettet opp skjorteermene og reddet Akergruppen over kneiken. Denne gang.**

Av Rie Bistrup

Foto: Per Svensson

DET kraftfulle navnet, Onar Onarheim, fikk han i dåps-gave, men han har selv gjort det til et begrep.

Han arvet sjømannsslektens egenskaper som kort kan sammenfattes i tre ord: Besluttsomhet, vurderingsevne og ansvarsbevissthet. Det har han fått god bruk for i sine 40 år som leder.

Det heter at en leder skal delegere myndighet. Onarheim har ikke helt etterlevd den oppskriften. Han har hatt en tendens til å gjøre for meget selv. Lytte til andre (med et halvt øre!) men selv treffe avgjørelser og stå til ansvar.

Og ansvar har han aldri vært redd for.

Men han er ingen gambler av natur. Liker ikke å ta unødige chanser, men har måttet ta mange *kalkulerte* sådanne. Akers oljeengasjement med plattformen H3 i 1971 er hans største vågestykke, men han handlet da i trygg forvisning om at han hadde Fred Olsen i ryggen.

HAN er korrekt blådresset med konservativt snitt. Uformell og solid avbalansert. Enkelte ganger kanskje noe rund, men alltid velmenende i sine formuleringer. Bestemt uten egentlig å være tøff og umenneskelig. Han har en ri-

kelig porsjon selvtilitt, og er så trygg på seg og sitt at han ikke har behov for å skryte på seg særlig kunstforståelse eller intimt kjennskap til franske viner. Når det gjelder teater, foretrekker han musicals og operetter. Boken han leste i nyttårshelgen var «Hardanger, her kjem eg».

1. april i fjor trakk han seg tilbake som generaldirektør for Akergruppen og ble arbeidende styreformann. Karakteristisk nok fikk han innredet kontor på toppen av bygget med en formidabel utsikt over hav og havn med borerigger og plattformen. Kontoret er smakfullt arkitektlaget i palisander og med en innbydende godstol ved siden av spesial-leselampen. Her var det muligens meningen at styreformannen skulle sittet og memorert og kommet med gode råd. Så er ikke skjedd. Stolen strutter i jomfruelig velour og venter på å bli brukt. Onarheim har hatt ganske andre ting å gjøre enn å synke tilbake i myk behagelighet. Året har vært det tyngste i hans karriere. Det har vært press fra myndigheter. Stadige kanselleringer. Trøbbel med nye finansieringer. Og åpen kamp i pressen med sin gamle venn Hilmar Reksten. Så sent som i et foredrag i Norske Sivilingeniørers forening i 1973 omtalte

Reksten Onarheim som «min gode venn Onar».

Nå virker det som om forholdene har stabilisert seg. I hvert fall er det trygge arbeidsplasser for 12.000 mann dette året ut og vel så det hvis ikke noe uforutsett skulle skje på verdensmarkedet.

— En slik langvarig kamptuasjon går vel ut over både nattesøvn og nerver?

— Jeg er velsignet med et godt sovehjerte. Og jeg har hatt en jernhelse. For 12 år siden ble jeg operert for mavesår. Siden har det gått bra.

INNSKYTES skal det da at Onarheim tar morgengymnastikk hver dag, selvkomponert program, og er en flittig gjest i Nadderudhallen. Dessuten lang søndagstur med kona. Hun er om mulig enda sprekere enn sin mann, og bestemmer farten.

— Hvordan er arbeidsrytmen? Det store antall tillitsverv De har hatt indikerer at De er arbeidsnarkoman.

— Min kone påstår det samme. Jeg har alltid lovet bot og bedring. Men arbeidet er en viktig del av mitt liv. Drivkraften er arbeidsglede. Det er en fin følelse, ser De, at det man investerer av tid og krefter koster noe av seg. At det lykkes. Jeg står opp ved 6-tiden om morgenen. Det er viktig for balansen at man har tid til å somle litt en tid på døgnet. Jeg hygger og ergrer meg med aviser og serverer min kone kaffe på sengen hvis hun uttrykker ønske om det.

— Et resultat av Kvinneåret? — Nepe.

— Kvinneåret har kanskje gjort at min «regjering» er blitt mer bevisst. Hun tramper litt hardere i bakken og er litt steilere. Det har jeg intet imot. Min kone har vært meg en god støtte og tatt alle utfordringer sammen med meg. For henne

var det et offer å flytte til Oslo. Hun var engasjert i mange hobbies, gymnastikk, hvearbeid og lokalpolitikk. Nåja, som den driftige person hun er, skapte hun et mønsterbruk her i Oslo også. Men noe av hennes hjerte var nok igjen på Stord, hvor hun er født og oppvokst. Jeg møtte henne hjemme i ferier. Alt godt har hendt meg på Stord. Vi skal også tilbringe vår alderdom på Stord, dette Norge i miniatyr, som jeg ynder å kalle det.

— Karriøren startet også der?

— Den begynte tidligere i sild fisk og fabrikkdrift. Jeg var 33 år da jeg kom til Stord, og fikk ordentlig fotfeste. Jeg tilbragte mine første barneår i Hauge sund hvorfra min far reiste som kaptein. I 1919 flyttet vi til Stord hvor han grunnla en sildoljefabrikk som ble opphavet til Stord Verft. Jeg reiste til Oslo og tok middelskoleeksamen. Denslags var det ikke på Stord i mine guttedager. Så var jeg til sjøs og på verksted og siden ble jeg kjemiingenjör. Joda, De hører riktig. Jeg er kjemiingenjör av utdannelse pluss en ett-årig handelsutdannelse, og fartet nok så mye omkring. Da far trakk seg tilbake i 1945, overtok jeg på Stord. Det var glade og fartsfylte arbeidsår. Selgers marked. Nok av råstoffer. Vi kunne selge alt vi produserte; sildolje og sildemel i fabrikk, fiskebåter, ferger, lokalbåter og maskiner i verkstedet.

— Nordmenn har vel ellers ikke utmerket seg som selgere. Svenskene selger først og produserer etterpå. Vi gjør det motsatte, og har lett for å stampes i motvind.

— Vi er blitt flinkere til å selge, vi også. Spesielt de siste 10 årene har moderne markedsføring kommet på høyde med utlandets, og nå er vi stort sett ganske dyktige.

Men årene etter krigen var morsomme. Det var en driv og en innsatsvilje som inspirerte til innsats. Og menneskematerialet på Stord var fabelaktig. Mye sjøfolk som var gått i land, ærekjære og pliktoppfyllende. Omsetningen skjøt rekordfart. Det var utbygging. Nye arbeidsplasser. Liv og dynamisk utfoldelse.

— Og så kom Fred Olsen inn i Deres liv?

— Nettopp. Det var i 1955. Han kom med kapital og hadde vyer og vidsyn som holdt i 20 år i sektoren store skip, og først ble ødelagt av den verdensomspennende oljekrisen. Men vylene hadde da ført oss inn i oljeverdenen, og «off-shore» er nå blitt vår redning.

— Vyer og vidsyn, gir De Hilmar Reksten like god attest?

— Det vil jeg helst ikke komme inn på. Jeg beklager bare at saken utviklet seg som den gjorde.

**H**VA er det som karakteriserer norske redere?

— Vågemot, eventyrlyst og besluttsomhet. Det har ofte vært foregangsmenn i utviklingen og næringen har fortsatt å blomstre. Omkring århundreskiftet bygget Norge like mange skip som Danmark og Sverige tilsammen. Så kom første verdenskrig og depresjonsår. I mellomkrigstiden kom skipsverftindustrien delvis på fote igjen, ved at norske redere satset, og etter krigen er det blitt fart i sakene. Og glem ikke at vi har verdens beste skipsmeglere. Meglerne vet alt først, og det er et godt samarbeide, redere — megler — verft.

— Men skipsverftene har kjempeproblemer?

— I Norge har de klart seg utrolig godt. Idag er det et stort antall mindre skipsverft som er vokst fra småskipsbyggerier til å bygge 5—20 000 tonnere. Det er de store som først og fremst

har problemer idag, f.eks. Stord.

— Men selv de store i Norge kommer helt i le av Japan?

— Jeg må innrømme at Japan bygger effektivt og billig.

**D**EN autoritære ledertypen De representerer dør vel ut?

— Jeg er ikke autoritær. Startet nok slik for 40 år siden, vanlig style, men jeg har omstilt meg etterhvert. Demokratiseringsprosessen utvikler seg raskt, og gjør at organisasjonsmønsteret blir et annet. Pyramiden blir ikke tålt lenger. Det skal være utjamning. Det må bare ikke gå så langt at alle mener de skal være med å bestemme *alt*. Det jeg frykter, er at det blir en pulverisering av ansvaret.

Jeg er gammel nok til å bekymre meg litt over utviklingen. Det heter at man kan bli så full av erfaring at man blir helt ubrukelig. Det er noe i det. Det nytter nemlig ikke alltid å dosere sin erfaring. Tingene gjentar seg aldri helt. Det som var prima for 10 år siden, er ikke relevant i dag. Hvis jeg likevel skal våge meg frem på med et innlegg, så synes jeg at velferden er blitt betenkelig. Jeg ser med skepsis på ungdommens krav og frykter at den ikke er villig til å gjøre sin del av jobben for å få kravene oppfylt.

— Er det en erfaring De har med arbeidsstokken i Akergruppen?

— Nei, det er refleksjoner i sin alminnelighet. Vi er godt fornøyd med folkene våre. Ofte tar vi inn folk rett fra Høyskolen, og det hender de har både skjegg og sandaler og henfaller til en forskrudd ønsketenkning. Men de finner seg fort tilrette i et realistisk miljø. For meg må de filosofere og fabulere så mye de orker bare de ter seg som folk og gjør jobben sin tilfredsstillende.

— Selv har De ikke hatt rabulistiske ungdomsperioder?

— Jeg tror jeg må svare nei, muligens med beklagelse. Jeg er oppdradd av en streng skipper, som lærte oss ansvar for jobben. Vi ble kjørt ganske hardt. Men, det ble da folk av oss seks brødre: Tre direktører, en soussjef, en salgssjef og en preste-utdannet.

**H**AN tar seg til slipsknuten for å forsikre seg om at den fortsatt er korrekt. Hvilket den er. Han har da heller ikke forfeftet synspunkter som skulle få en Høyreknute til å vri på seg.

— Hvordan kom De egentlig til å bli Høyremann?

— Det er en selvfølgelig del av min natur. Det er partiet som gir best grobunn for selvstendighet, og belønner vågemot og dristighet. Jeg begynte i kommunepolitikken, var ordfører i Stord i 10 år, så ble det fylkespolitikk og to perioder som varamann på Stortinget. Der fikk jeg nyttige kontakter, og nærer stor respekt for de folkevalgte.

— Fiskeriminister har De også vært.

— Jeg var fiskeriminister i Lyngs regjering. Så moro det var! Det er nødvendig for en topperleder i næringslivet å kjenne politikere og det politiske spill.

— Som president i Norges Industriforbund, hvem ønsker De som industriminister etter Ulveseth?

— Jeg ser i pressen at det gjettes på Ragnar Christiansen, han ville ikke være ueffen.

— Og hva venter De av Nordli som statsminister?

— Jeg tror han kommer til å arbeide fornuftig. Han er en veloverveid og resonnerende politiker. Men jeg håper at han ikke viser like stor loviver som visse andre. Det hagler med

proposisjoner. Alt er neppe i pakt med folkeviljen.

— Men hvis De fikk Deres egen vilje, hvem ville De da velge som statminister i en borgerlig regjering?

— Willoch.

**E**R ikke Norges Industriforbund en ganske tannløs organisasjon?

President Onarheim busker ikke brynene engang, og stemmen er like mild: — Industriforbundet er ingen politisk pressorganisasjon.

— Men burde man ikke drive litt politisk press?

— Ikke etter min mening. Det må ikke bli en partipolitisk organisasjon, selv om kanskje en meget stor prosent politisk sett er borgerlig. Vi må samarbeide med de politiske myndigheter som er «in chair» og drive kvalifisert påvirkning ved dyktige medarbeidere som kan gi godt underbyggede utredninger og uttalelser som slår gjennom ved sin saklighet, logikk og tyngde.

— Saklighet, tyngde og logikk er vel og bra. Men hva hvis vi skulle bevege oss litt bort fra det målbare. Hva legger De i begrepet lykke?

— At jeg har ro og fred med meg selv. At jeg kan føre en balansert tilværelse og leve i harmoni med mine omgivelser. Jeg vil faktisk karakterisere meg selv som en lykkelig mann; jeg har en fenomenal kone, kjekke barn og verdens skjønneste barnebarn.

Hvilken bestefar har ikke det.

— Tenker De ofte på døden?

— Jeg har aldri vært ansikt til ansikt med spørsmålet. Jeg tror døden blir mer selvfølgelig etterhvert som man blir eldre. Man frykter ikke døden som dengang man var ung. Jeg har en religiøs grunninnstilling, og tror nok at barnelærdommen kan bli til trøst for noenog hver.





Trygge arbeidsplasser i minst ett år for de 12.000 i Akergruppen. Her fire av dem på vei hjem fra skift.